

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra JOHANNES EWALDS LEVNET OG MEENINGER

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 309. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353510973344/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

de uden Tvivl have vovet en nye Erklæring, dersom ikke hendes, besynderlige, bizarre, slipslap-piske Grimasser, havde skrekket mig derfra, hvergang jeg lukte Munden op, for at gjøre den —

- ⁵ Jeg har efter den Tid, uroest meer end engang, med opreist Hoved, og ublinkende Øyne, gaaet imod korsviis plantede og hvert Øyeblik løsbændte Kanoner — og den Tid, og ofte efter den Tid, sloeg jeg Øynene ned, og veeg bestyrret tilbage, for en artig Piges vrede, eller kun suure Mine —
- ¹⁰ — Kan De sige mig, mine Herrer, hvorledes det kan komme sig; at et behjerted Mandfolk kan finde et Fruentimmes sammensnerpede Mund farligere, end Munden af en Karthau, hvoraf
- ¹⁵ Døden lyner hvert Øyeblik? — — — Jeg knæler for Dem, mine elskværdige, dydige og ærefulde Damer; og bevidner ved alt, hvad jeg og enhver
- ⁴ skylder Dem, at jeg ikke det mindste har at || indvende, imod den strenge majestetiske Mine, hvormed Himlen selv har lært Dem, at fordrive enhver
- ²⁰ næsviis og uforskammet Vindmagersaalangt, som Tobias Engel fordum fordrev Asmodeus — Men jeg beraaber mig paa Dem selv, naar jeg paastaaer, at Dyden hverken er en Grimasse, eller behøver
- ²⁵ Grimasser til sin Prydelse, eller kan blive kjendelig bag ved Grimasser, eller gjøre sig elsket og æret og frygtet og sikker ved at gjøre Grimasser — Vel forstaaet, at vi gjerne kan lære for en Tidlang at frygte, og for evig at afskye Grimassemagersken
- ³⁰ selv — men det er da vist ikke hendes Dyd, der indprenter os Ærbødighed — det er de Folder i hendes Ansigt, hvorved hun forgjæves vil forestille Dyden, der indjage os Skræk og Væmmelse — Og hun vil, da vi ingen sand Ære forudsætte
- ³⁵ hos hende, ingenlunde være sikker for vore dristigere Anslag, naar vi ellers ere liderlige nok, til at opoffre vor Samvittighed for nogle sandselige Fordeele, af et Fruentimmer, som vi foragte — Ved Grimasse forstaaer jeg enhver Mine, som umiddel-

310 JOHANNES EWALDS LEVNET OG MEENINGER

bar og kjendeligt røber Kunst og Forsæt — Disse kan hos Coqvetten, eller hos et Fruentimmer, som Skjæbnen har hjemsøgt med Alexanders og med Carl den Tolvtes Tænkemaade — med en uimodstaelig Lyst, at erobre blot for at erobre, og ikke for at beholde — Hos hende kan de i det mindste være tidsfordrivende, og for en Tidlang saa behagelige, som enten Die schöne Magdelone eller SchattenSpiel an der Vand — Men hos Pruden — hos en Maintenon — hos en der viser, at hun gjerne vilde troes Lucretia, og være — — Phryne — hos saadan en ere og blive de altid afskyelige, udstaaelige — Og langt fra at opvække den Ærefrygt, som Dydens høje Alvorlighed indprenter enhver, opvække de, som sagt kun Vemmelse, og alt for ofte det uædle Forsæt, at hævne sig over dem ved Beskjæmmelse og Ødeleggelse — Og har de ikke fortjent dette, ved at ville bedrage os? — ved at ville tilkjøbe sig vor Høragtelse for falsk Mynt? — for intet gjeldende Miner? —

Virkelig Himmelens Datter, Dydens Datter kan ikke andet end foragte alt saadant Spidsbuberie; og selv afskye hvert Træk, som kunde gjøre hende mistænkt derfor — Hun vil føle i sit Hjerte, at hendes Øyne, at enhver af hendes Miner ikke kan fortolke andet, end den ædle Velvillighed — den Agt, eller den Medynk, som hun veed sig at skyldte ethvert af hendes Med-Mennsker — Og hun vil ikke bekymre sig om at lære dem et andet Sprog — Men naar da, et hende fremmed, Dyden ulignende, skurrende Ord, en frek Mine, vover at fornerme hende — da vil af sig selv, og hende ubevidst en Engels Bedrøvelse sprede sig ud over hendes Ansigt — en venskabelig straffende Taare vil, halv mørkne hendes fromme Øyne — og hastig skal Himmelen ved sin Morgen-Røde give sin beskjærmende Nærværelse tilkjende i ethvert af hendes Træk — Taus, forvirred, beskjæmmet, nedtrykt, skal da den lasterhafte selv tilbede den Allerhel-